

de Debatscan©

Gemeente Woerden

Datum observatie: 30 juli 2014
Observant: Marlise Huijzer

Inhoudsopgave

Introductie	blz. 2
Observaties en verbeterpunten	blz. 2
Conclusies en aanbevelingen	blz. 5

Introductie

Ter voorbereiding van de training op 12 september heeft Marlise Huijzer, trainer bij Debat.NL, audiobestanden van de commissie- en raadsvergaderingen van de gemeente Woerden beluisterd. Dit verslag is niet bedoeld als beoordeling over goed of slecht functioneren, maar geeft verbeterpunten weer om het functioneren van de raad nog verder te ontwikkelen. Daarbij moet in het achterhoofd gehouden worden dat het gaat om een momentopname.

Ondanks het feit dat het gaat om opbouwende kritiek, kan er behoefte zijn aan verduidelijking. Als dit het geval is kunt u altijd contact opnemen met de opsteller, Marlise Huijzer. Zij is direct bereikbaar via huijzer@debat.nl of via 06 214 468 59.

Observaties en verbeterpunten

Prettige sfeer tijdens de vergaderingen

Tijdens de vergaderingen in de gemeente Woerden is er over het algemeen een aangename sfeer. De raadsleden laten elkaar en de voorzitter uitspreken wat het voor de toeschouwer gemakkelijker maakt om het debat te volgen. Tijdens de debatten is er ruimte voor humor maar de voorzitter ziet er op toe dat het debat netjes gevoerd wordt.

Scherpe controle beantwoording vragen

Positief aan de debatten in de gemeente Woerden is dat de raadsleden scherp controleren of de gestelde vragen worden beantwoord. Tijdens de raadsvergadering over 'Transformatie Sociaal Domein' worden er veel vragen aan het college gesteld. De raadsleden vragen door als een vraag onbeantwoord blijft, totdat de wethouder duidelijkheid geeft. Een voorbeeld:

'Kunt u even terug te komen op het amendement met betrekking tot de wettelijke zorgplicht en aangeven waarom het volgens u dan niet is uit te voeren?'

Kader stellende rol verbeteren

Wanneer de raadsleden in debat gaan met een wethouder komt het voor dat de raadsleden open vragen stellen, die te weinig gespecificeerd worden. Er is sprake van passieve kaderstelling. Een veel gehoorde zin tijdens de debatten is:

'Ik hoor graag de mening van de wethouder hierover.'

Het college kan door beantwoording van dergelijke vragen het debat zelf een bepaalde richting op sturen. Door concrete en sturende vragen te stellen kan de raad het college dwingen om binnen het kader van het raadslid te antwoorden.

In de meeste gevallen nemen raadsleden een afwachtende houding aan. Eerst willen zij de mening van de wethouder horen voordat ze een standpunt willen innemen. En het verder uitwerken van plannen laten zij aan de wethouder over, zonder duidelijk een kader aan te geven. Door als raad vooraf duidelijke instructies mee te geven kan hier ook later weer op terug gekomen worden en kan de raad meer invloed uitoefenen.

Publieksgericht spreken

Er is een verschil waar te nemen tussen raadsleden als het gaat om publieksgericht spreken. De meeste raadsleden spreken duidelijk wat maakt dat zij goed te volgen zijn. Enkele raadsleden proberen de debatten concreet te maken en ervoor te zorgen dat men bij het punt blijft. In veel gevallen wordt dit ondergesneeuwd door sprekers die een langdradig betoog houden met lastig taalgebruik en omslachtige zinnen. Een voorbeeld uit de praktijk:

'In het algemeen over het hele stuk gesproken, komen we tot de concretie waar we lang om gevraagd hebben die ons over het algemeen goed zint.'

Om het debat ook voor buitenstaanders interessant te maken is het van belang dat sprekers duidelijk aangeven wat het punt is in plaats van vage verwijzingen te doen. Daarnaast wordt er tijdens de vergaderingen veel voorgelezen. Als raadsleden meer vrijuit spreken wordt het debat vaak interessanter voor publiek.

Interactie tussen raadsleden kan versterkt worden

In het debat worden voornamelijk de standpunten van de verschillende fracties naar voren gebracht. De betogen staan erg op zichzelf en er wordt vaak niet ingegaan op de standpunten van andere sprekers. Zeker in de eerste termijn wordt weinig op de mede raadsleden gereageerd en houdt men vooral vast aan het eigen verhaal. Een enkele keer wordt er wel expliciet gevraagd om op hun punt te reageren:

‘Deze drie vragen wil ik graag voorleggen aan het college en ook graag aan de commissie, graag een reactie hierop.’

Er wordt hier een appel gedaan op de raadsleden en het college en indien hier niet op ingegaan wordt kan de spreker per interruptie hier nogmaals om vragen.

Argumenten verder uitwerken

Het onderbouwen van standpunten en het uitwerken van de argumenten kan verbeterd worden. Wanneer de raadsleden argumenten noemen worden deze vaak niet voldoende uitgewerkt. Er wordt veelal niet verteld wat het argument zo belangrijk maakt. Veel argumenten werden niet of nauwelijks onderbouwd maar vooral gesteld. Door uit te leggen waarom een fractie een bepaald punt vindt komt dit overtuigender over. In veel gevallen werd er vooral een mening weergegeven.

Een voorbeeld hiervan is tijdens het debat over de huisvesting gemeentelijke organisatie. Een raadslid zei het volgende:

‘Wij zijn tegen een scheiding van front office en back office.’

Een ander voorbeeld van een punt dat niet verder uitgewerkt werd, kwam naar voren tijdens het bediscussiëren van de transformatie van het sociaal domein.

‘Het is belangrijk om wijkteams in te zetten.’

Bij beide punten wordt niet aangegeven waarom het punt zo belangrijk is en ook niet waarom het punt voor de betreffende fractie van belang is. Door dit wel te doen wordt voor toeschouwers duidelijk waarom het punt belangrijk is en zullen zij sneller overtuigd raken.

Een betoog helder structureren

In de betogen van de raadsleden is weinig structuur te vinden. Er worden verschillende punten naar voren gebracht en vaak door het betoog heen veel vragen gesteld. Het probleem hierbij is dat, zeker wanneer een speech langer duurt, het voor luisteraars lastig te volgen is. Door aan het begin aan te kondigen waar men over gaat spreken, weten de luisteraars wat er gaat komen en is het makkelijker om de argumenten van de spreker te onthouden.

Momenteel komt het voor dat belangrijke punten vergeten worden doordat er aandacht besteed wordt aan de minder belangrijke punten van het betoog. Door structuur in het verhaal aan te brengen kan worden gewaarborgd dat de belangrijkste argumenten ook daadwerkelijk de aandacht krijgen die zij verdienen.

Een raadslid gaf aan in haar betoog over de transformatie van het Sociaal Domein duidelijk aan waar zij in haar betoog op in zou gaan.

'Ik wil in mijn betoog ingaan op twee punten van het raadsvoorstel en vervolgens drie moties toelichten.'

Doordat zij duidelijk aangaf dat er drie moties in haar betoog besproken gingen worden wist het publiek wat er te verwachten was. Dit zorgde ervoor dat na afloop makkelijker terug te halen was welke punten het raadslid naar voren gebracht had.

Conclusies en aanbevelingen

De belangrijkste bevindingen uit de Debatscan©.

Positief aan het debat in Woerden is:

- Goede controle op het beantwoorden van vragen
- Er is een prettige sfeer tussen de raadsleden onderling en met het college

Verbeterpunten voor het debat in Woerden zijn:

- Kader-stellende rol verbeteren
- Argumenten verder uitwerken
- Een betoog helder structureren
- Het verbeteren van de Interactie tussen de raadsleden
- Publieksgericht spreken